ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΓΓΛΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΣΕΛΛΕΥ

Ἡ νεανικὴ ζωή του. Τὸ πρῶτο του ἀθεϊστικὸ ἔργο. Ἡ μποεμικὲς περιπλανήσεις του. Ὁ πρῶτος του γάμος. Ἐγκατάλειψις τῆς συζύγου του. Ὁ γάμος του με τὴν Μαίρην Γουὼλστονκραφτ. Ἡ αὐτοκτονία τῆς πρώτης συζύγου του. Νέοι ἔρωτες τοῦ Σέλλεϋ. Ἡ ζωή του στὴν Ἰταλία. Τὰ παιδιά του. Τὸ δραματικό του τέλος. Ἡ καῦσις τοῦ πτώματός του. Ἡ καρδιὰ τοῦ ποιητοῦ. Ὁ Βύρων περὶ τοῦ Σέλλεϋ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ μέγας ἄγγλος ποιητὴς τοῦ περασμένου αἰῶνος Πέρσυ Μπαίης Σέλλεϋ, γεννήθηκε στὶς 4 Αὐγούστου 1792. Ἦταν γυιὸς τοῦ ἄγγλου εὐπατρίδου σὲρ Τιμόθεου Σέλλεϋ καὶ τῆς λαίδης Ἐλισάβετ Σέλλεϋ.

Τὶς προκαταρτικὲς σπουδές του τὶς ἔκανε ὁ Σέλλεϋ μέσα στὸ πατρικό του σπίτι, ὑπὸ τὴν διεύθυνσι ἑνὸς σοφοῦ κληρικοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τοῦ πάστορος Φίλντ Πλάνκς. Ὅταν τελείωσε τὶς προκαταρτικὲς αὐτὲς σπουδές, ὁ Σέλλεϋ ἐφοίτησε στὸ περίφημο πλέον πανεπιστήμιο τῆς Ὀξφόρδης. Ἐκεῖ ἐγνώρισε τὸν ἄλλο μεγάλο ποιητὴ τῆς Ἀγγλίας Θωμᾶ Χόγκ. Οἱ δύο νεαροὶ ποιηταὶ ἀπ' τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς γνωριμίας τους αἰσθάνθηκαν ἀμοιβαία συμπάθεια καὶ συνεδέθηκαν μὲ στενὴ φιλία, ἡ ὁποία ἐπέπρωτο νὰ διακοπῇ ἀποτόμως καὶ μὲ τὸν χειρότερο τρόπο ἀργότερα, ὅταν ὁ Χόγκ ἐρωτεύθηκε τὴν πρώτη σύζυγο τοῦ Σέλλεϋ καὶ προσπάθησε νὰ τὴν κατακτήσῃ. Ἐν τούτοις ἀργότερα ὁ Σέλλεϋ συγχώρησε τὸν Χόγκ, ὁ ὁποῖος καὶ ἔγινε κατόπιν ὁ βιογράφος του.

Ὁ Σέλλεϋ δὲν κατώρθωσε νὰ τελειώσῃ τὶς σπουδές του στὸ πανεπιστήμιο τῆς Ὀξφόρδης. Καὶ τοῦτο, διότι ὅταν ἀκόμη ἦταν φοιτητής, σὲ ἡλικία δεκαοχτὼ ἐτῶν ἐδημοσίευσε ἕνα βιβλίο μὲ τὸν τίτλο: «*Τὸ Ἀπαραίτητον τοῦ ἀθεϊσμοῦ*», στὸ ὁποῖο ὑπερημύνετο τῶν ἀθεϊστικῶν ἀρχῶν, ποὺ εἶχαν ἀρχίσει τότε νὰ σκανδαλίζουν τὴν συντηρητικὴ καὶ φιλόθρησκη Ἀγγλικὴ κοινωνία.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ βιβλίου ἐκείνου εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα ὄχι μόνον νὰ ἀποβληθῇ ὁ νεαρὸς Σέλλεϋ ἀπ' τὸ πανεπιστήμιο, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ἀποκηρύξῃ ὁ πατέρας του, ὁ συντηρητικὸς καὶ εὐσεβὴς σὲρ Τιμόθεος, καὶ νὰ τὸν διώξῃ ἀπ' τὸ σπίτι του.

Ἀπὸ τότε ὁ νεαρὸς ποιητὴς ἄρχισε νὰ ζῇ βίο πλάνητος, βίο μποεμ.

Ἡ γυναῖκες ἔπαιξαν μεγάλον ρόλο στὴν ζωὴ τοῦ Σέλλεϋ, ὅπως ἄλλωστε καὶ στὴν ζωὴ ὅλων τῶν ἄλλων συγχρόνων του ἄγγλων ποιητῶν.

Ἕνα χρόνο μετὰ τὴν ἀποπομπή του ἀπ' τὸ πανεπιστήμιο καὶ ἀπ' τὸ πατρικό του σπίτι, τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1811, ὁ Σέλλεϋ ἐνυμφεύθη μὲ τὴν Ἑρικέτη Γουέστπρουκ, κόρη ἑνὸς ναυπλούτου τραπεζίτου, μὲ τὴν ὁποία ἀπὸ καιρὸ διατηροῦσε ἀλληλογραφία φιλικὴν καὶ ἐρωτικὴν μαζύ.

Ἡ Ἑρικέτη ἦταν καλὴ καὶ γλυκειὰ σύζυγος καὶ ἀγαποῦσε τρυφερὰ τὸν Σέλλεϋ. Τὸν ἀκολούθησε δὲ πιστὰ καὶ καρτερικὰ στὸν μποεμικὸ βίο του. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἦταν ἀρκετὸ γιὰ τὸν ἀνήσυχον ποιητή. Ἡ Ἑρικέτη δὲν μποροῦσε νὰ ἐννοήσῃ τὴν ποιητικὴ ψυχή του, τὶς καλλιτεχνικές του ἀνησυχίες καὶ νὰ εἶνε ἐπιεικὴς στὰ ἐλαττώματά του, ὡς ποιητοῦ, ἀνθρώπου, καὶ οἰκογενειάρχου. Ἔτσι σιγὰ-σιγὰ ὁ ποιητὴς ἔπαψε σχεδὸν νὰ τὴν ἀγαπᾶ καὶ ἐρωτεύθηκε τὴν νεαρὰν Μαίρη Γουὼλστονκραφτ. Δὲν πέρασε μάλιστα πολὺς καιρὸς καὶ ὁ Σέλλεϋ ἐγκατέλειψε τὴν σύζυγό του γιὰ νὰ φύγῃ μακρυὰ ἀπ' τὸ Λονδῖνο μὲ τὴν Μαίρη Γουὼλστονκραφτ, μὲ τὴν ὁποία καὶ παντρεύθηκε ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρό.

Ἡ Ἑρικέτη δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ παρηγορηθῇ γιὰ τὴν ἐγκατάλειψη ἐκείνη καὶ—παρ' ὅλον ὅτι τὴν εἶχαν κατηγορήσει ὅτι εἶχε απατήσει τὸν ποιητὴ—τρία χρόνια μετὰ τὴν φυγὴ τοῦ Σέλλεϋ ρίχθηκε ἀπ' τὴν ἀπελπισία της στὸν ποταμὸ Σερπεντὶν καὶ πνίγηκε!...

Ἀλλὰ δὲν ἦταν αὐτοὶ οἱ μόνοι ἔρωτες τοῦ Σέλλεϋ. Τὴν ἐποχὴ ποὺ ἦταν ἐρωτευμένος καὶ ἔπειτα παντρεμμένος μὲ τὴν Ἑρικέτη διατηροῦσε συγχρόνως τακτικὴ ἀλληλογραφία μὲ τὴν μὶς Χίτσενερ τὴν «*ἀδελφοῦλα τῆς ψυχῆς του*», ὅπως τὴν ὠνόμαζε.

Καὶ ἀργότερα ὅταν ἔμενε στὴν Ἰταλία μὲ τὴν δευτέρα σύζυγότου, τὴν Μαίρη, ἐρωτεύθηκε μιὰ ὡραιοτάτη Ἰταλίδα, τὴν Αἰμιλία Βιβιάνι.

Ὁ τελευταῖος ἔρωτας τοῦ ποιητοῦ ἦταν ἡ Τζένη Οὐίλλιαμς, σύζυγος τοῦ Ἐδουάρδου Οὐίλλιαμς, πλοιάρχου τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ καὶ στενοῦ φίλου τοῦ Σέλλεϋ.

Τὸ ζεῦγος Οὐίλλιαμς ἔμεινε μαζὺ μὲ τὸ ζεῦγος Σέλλεϋ, στὸ Σὰν Τερέτζω, τοῦ κόλπου Σπέτσια τῆς Ἰταλίας.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Μαίρη ἦταν ἄρρωστη καὶ ὁ Σέλλεϋ κατελήφθη ἀπὸ πλατωνικὸν ἔρωτα πρὸς τὴν Τζένη, ἴσως γιατί, ὅπως ἔγραφε ὁ ἴδιος, «ἡ Τζένη στεροποῦσε τὴν χαρὰ μέσα στὴν ἄτονη καὶ νεκρὴ ἐκείνη ἀτμόσφαιρα»!...

Ἐν τούτοις, παρὰ τὴν πλατωνικὴ ἐκείνη ἀπιστία, εἶνε βέβαιο ὅτι ἡ γυναίκα ποὺ ἔπαιξε τὸν μεγαλείτερο ρόλο στὴν ζωή του, ἡ γυναίκα τὴν ὁποία ἀγάπησε μὲ τὴν μεγαλείτερη φλόγα τῆς ἀγάπης, ἦταν ἡ δευτέρα σύζυγός του ἡ Μαίρη.

Ἀλλὰ παρ' ὅλους τοὺς ἔρωτάς του—καὶ τὸν ἀγάπησαν πολλὲς γυναῖκες, γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ θαυμάσια ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ χαρίσματά του ἦταν καὶ ὡραῖος ὡς ἄνδρας—ὁ Σέλλεϋ δὲν μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ τὴν στέρησι τῶν παιδιῶν του, τῶν παιδιῶν ποὺ εἶχε ἀποκτήσει μὲ τὴν πρώτη του γυναίκα, τὴν Ἑρικέτη.

Ὅταν αὐτοκτόνησε ἡ Ἑρικέτη, ὁ Σέλλεϋ ζήτησε τὰ παιδιά του, ἀλλὰ ἡ οἰκογένειά της ἀρνήθηκε νὰ τοῦ τὰ παραδώσῃ. Ὁ ποιητὴς ἔκανε τότε ἀγωγὴ ἐναντίον τῆς οἰκογενείας Γουέστμπρουκ ἀλλὰ τὸ δικαστήριο ἐξέδωκε δυσμενῆ ἀπόφασι ἐναντίον του, στὴν ὁποία ἐτόνιζε ὅτι ὁ ἄθεος Σέλλεϋ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀναθρέψῃ τὰ παιδιά του!...

Δὲν ἦταν ὅμως αὐτὴ ἡ μόνη του συμφορά. Δύο παιδιὰ ποὺ ἀπέκτησε ὁ Σέλλεϋ μὲ τὴν Μαίρη ἀργότερα στὴν Ἰταλία, πέθαναν λίγες βδομάδες μετὰ τὴν γέννησί τους. Καὶ μόνον ἀργότερα, κατὰ τὰ τελευταῖα του ἔτη, ἀπόκτησε ἕνα τρίτο παιδὶ μὲ τὴν Μαίρη, τὸν Πέρσυ Φλῶρενς.

Ἀλλὰ καὶ τὴν χαρὰ αὐτὴ δὲν τὴν ἀπήλαυσε ἐπὶ πολύ, γιατὶ ὁ θάνατος ἔπληξε τέλος καὶ τὸν ἴδιο.

Ὁ θάνατος τοῦ Σέλλεϋ εἶχε κάτι τὸ ἐξαιρετικὸ δραματικό, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλη ἡ ζωή του.

Ὁ Σέλλεϋ κατοικοῦσε σὲ μιὰ ὡραία βίλλα, τὴν «Βίλλα Μάγκνι» στὸ Σὰν Τερέτζιο τοῦ κόλπου Σπέτσια, μὲ τὴν σύζυγό του Μαίρη, μὲ τὸν μικρὸ γυιό του, καὶ μὲ τὸ ζεῦγος Οὐίλλιαμς. Ἦταν μιὰ γοητευτικὴ βίλλα, τὴν ὁποία ἔδερναν μέρα καὶ νύχτα τὰ κύματα τῆς θαλάσσης. Κοντὰ στὴν βίλλα ἦταν ἀγκυροβολημένος ὁ «Ἄριελ» ἕνα μικρὸ γιώτ, μὲ τὸ ὁποῖο ὁ Σέλλεϋ ἔκανε συχνὲς θαλάσσιες ἐκδρομές, γιατὶ ἐλάτρευε κυριολεκτικῶς τὴν θάλασσα. Ὁ ποιητὴς, τὸ γιώτ αὐτὸ τὸ ἔλεγε «*τὸ ἀγαπημένο μου πλοῖο*» ἀντιθέτως δὲ ἡ σύζυγός του τὸ ἀποκαλοῦσε «*τὸ γρουσούζικο πλοῖο*».

Ὁ ποιητὴς Σέλλεϋ

Καὶ ἦταν πράγματι γρουσούζικο, ἦταν τὸ μοιραῖο πλοῖο.

Μιὰ ἀπ' τὶς τελευταῖες ἡμέρες τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1822 ὁ Σέλλεϋ ἐπεβιβάσθη στὸ γιώτ μαζὺ μὲ τὸν φίλο καὶ συγκάτοικό του πλοιάρχο Οὐίλλιαμς—τὸν σύζυγο τῆς Τζένη—γιὰ νὰ πάνε στὸ Λιβόρνο. Καὶ ἐπῆγαν πράγματι. Στὸν γυρισμὸ ὅμως, ἐνῶ βρισκόντουσαν στὸ πέλαγος, τοὺς κατέλαβε μιὰ τρομερὴ τρικυμία ἀπ' τὴν ὁποία δὲν μπόρεσαν νὰ γλυτώσουν.

Μέσα στὴν βίλλα Μάγκνι, ἡ Μαίρη καὶ ἡ Τζένη μὲ φρικτὴ ἀγωνία ἐπερίμεναν μέρα καὶ νύχτα, καρφωμένες στὴν βεράντα, τὸν γυρισμὸ τῶν δύο ἀνδρῶν. Ἡ ἡμέρες ἐπερνοῦσαν χωρὶς ὁ Σέλλεϋ καὶ ὁ Οὐίλλιαμς νὰ φανοῦν. Καὶ ὅμως οἱ δυὸ γυναῖκες δὲν ἤθελαν, δὲν τολμοῦσαν νὰ πιστέψουν στὴν καταστροφή.

Τέλος τὸ δεῖλι τῆς 20ης Ἰουλίου, ἡ θάλασσα ἐξέβρασε τὰ κυματοδαρμένα πτώματα τῶν δύο ἀνδρῶν στὴν ἀμμουδιά!...

Ἔτσι ἐξεπληρώθη ὁ πόθος τοῦ Σέλλεϋ ὁ ὁποῖος ἔγραφε:

«*Εἴθε ἡ θάλασσα νὰ μπορέση νὰ φυσήξη ἐπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου τὴν στερνή της μονότονη μελωδία!...*»

Ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρό, στὴν ἀκρογιαλιὰ τοῦ Βιαρέτζιο ἔγινε ἡ ἱεροτελεστία τῆς καύσεως τοῦ σώματος τοῦ Σέλλεϋ, ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν ἀρχῶν, ἡ ὁποῖες ἀπηγόρευσαν καὶ τὴν μεταφορά του στὴν Ρώμη. Στὴν καῦσι παρευρίσκοντο ὁ λόρδος Βύρων, ὁ Λάϊγκ Χοὺντ καὶ ὁ Τρελώνυ.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς καύσεως συνέβη ἕνα φαινόμενο καταπληκτικό, σχεδόν, τρομακτικό. Ἐνῶ ὅλο τὸ ἄλλο σῶμα τοῦ Σέλλεϋ ἀποτεφρωνόταν, ἡ καρδιά του πετάχθηκε ἔξαφνα ἔξω. Ὅλοι ἔμειναν κατάπληκτοι. Ὁ Τρελώνυ ἔτρεξε, τότε ἄρπαξε τὴν καρδιὰ καὶ τὴν ἔβγαλε ἀπὸ τὴν φωτιά.

Τὴν καρδιὰ ἐκείνη «*τὴν καρδιὰ τῶν καρδιῶν*», ὅπως τὴν ὠνόμασε ὁ Βύρων, τὴν παρέλαβε ἡ Μαίρη καὶ τὴν μετέφερε στὴν Ἀγγλία. Ἡ τέφρα τοῦ σώματος τοῦ Σέλλεϋ ἐτάφη στὸ Ἰταλικὸ νεκροταφεῖο τῆς Πόρτα Ὀσκένσι.

Ἐπάνω ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ ποιητοῦ, ὁ λόρδος Βύρων ἔγραψε τὸ ἑξῆς ἐπιτύμβιο:

«*Τίποτε δικό του δὲν θὰ χαθῇ, ἀλλὰ θὰ μεταβληθῇ σὲ κάτι τὸ δυνατὸ καὶ τὸ θαυμάσιο*»!...